

tette, hogy Henry Bernstein, a világhírű francia szerző személyesen megjelent az előadáson. A társulat Bernstein »A titok« (Le secret) c. színművét játszotta tökéletes előadásban. A tagok közül különösen Simone nagyvilági egyénisége, fölényes aszszonyi lénye, Mlle Gaby Morlay elragadó művészete, Mme Rachel Lanay finom pillanatfelvétele, M. Blanchard groteszken drámai alakítása, M. Vargas impozánsan egyszerű férj-portréja és M. Varennes férfiasan heves udvarlója voltak nagy értékei az együttesnek.

Gyomai színészet. Gyoma nagyközségben (Békés vm.) 1852-ben Demjén Mihály társulata játszott. 1871. aug. havában Csóka Sándor, 1886. jún. 18-án Balassa Károly, Ujfalussy Albert és Polgár Sándor konzorcionális társulata, 1895-ben Monori Sándor, 1901—902-ben pedig Halasi Béla társulata kereste fel e jómódú alföldi községet. Az 1928—30-iki évben a község Deák Lőrinc színigazgató színi-kerületéhez tartozik.

Gyomlay Gyula dr. egyet. tanár és író, sz. 1861. júl. 29-én, Nagyváradon. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte; képzett baritonénekes. 1883-tól a budapesti tanárképző főgimnáziumban mint vezető tanár 23 évig működött. 1892-ben újra fordította és javította az Operaház részére a következő dalművek szövegét: »Álarcosbál«, »Fekete domino«, »Heródiás«, »Lahore királya«, »Mártha«.

Gyorgyevits János, szerb színigazgató. Az ő igazgatása alatt kezdette meg 1861. júl. 23-án az újvidéki szerb színház működését. Gy. társulata 1867-ben Belgrádban vendégszerepelt. Ez alkalommal Mihály fejedelem megígérte Gy.-nak, hogy Belgrád egyik főterén saját költségén díszes színházat építtet. A színház 1868. okt. 30-án meg is nyílt, Gy.-t pedig nyolc év múlva belgrádi színigazgatónak nevezték ki.

Győrics Mita, szerb író, lefordította szerb nyelvre Jókai Mór »Aranyember« c. színművét.

Gyors beszéd. A gyors beszéd a rendszer ütemnél sebesebb módja a beszédnek.

A színésznél általában hibának tekintendő, mert nehezen érthetővé teszi a szavakat és lehetetlenné válik a helyes értelmi hangsúlyozás. A modulálás lehetetlensége folytán egyhangú, színtelen lesz a beszéd és fárasztja a hallgatót. Az ezen hibával sújtottak rendszeren elnyelik az egyes szavakat és kifulladás sokszor leejtik a mondatok végét, ami által egész mondások válnak értelmetlenné. Fokozott megjelenésében hadarásnak nevezzük. Ahol ez csak rossz szokás, ott igyekezni kell, hogy a színész leszokjék róla, amit legeredményesebben hosszú, fennhangon való tagolt olvasással lehet elérni. Szorgalmas gyakorlat biztos sikert jelent e téren. Néha egyes alakítás vagy műfaj (pld. a bohózat) megkivánja a sebesebb beszédet, de ezt csak bizonyos határig szabad fokozni és ennek soha sem szabad a megérthetőség rovására történnie. (V. ö. Lassú beszéd.)

(Dr. Farkas Ferenc.)

Gyorsjelenet. Színpadi nyelven annyit jelent, mint a drámai helyzetnek megfelelő gyors iram, amely a színészek gyors beszédében jellemzi a drámai feszültséget.

Gyorsváltozás-nak hívják az egyes felvonások alatti színhely-változást, amit gyorsan kell elvégezni. Ilyenkor fátyol, vagy feketefüggöny ereszkedik alá és a színház munkásai az előző kép teljes felszerelését a lehető leggyorsabban változtatják meg. A Pesti Napló 1865. ápr. 9. száma ajánlja, hogy a Nemzeti Színházban gyors díszletváltásnál ne eresszék le a függönyt, hanem tisztességesen öltözött szolgálók jöjjenek ki és hordják el a butorokat, illetve díszletdarabokat, mert a leeresztett függönnyel hosszúvá válik az est. Ezzel szemben az április 13-iki számban Molnár György a Théâtre Française rendszerét javasolja megvalósítani: a mozgó színpad rendszerét. (V. ö. Forgó színpad.)

Gyöngyi Izsó, színész, sz. 1860. márc. 28-án, Miskolcon, megh. 1923. dec. 5-én, Budapesten. Gimnáziumi tanulmányai után, 1876. okt. 6-án kezdte pályáját, Kőmives Imrénél, Simontornyan. Előbb kórlista. 1879-ben Miskolcon, Szatmárt szerelmes-színész, bonvivant, tenor-komikus. Innen eljut Debrecenbe, Temesvárra, Pozsonyba.